

TERVETULOA RISTISILLANLAMMILLE

Välkommen till Korsbrodammarna

KUNNOSSAPITO / UNDERHÅLL
Asiakaspalvelu 09 8392 2242
Kundservice 09 8392 2242

YLEINEN HÄTÄNUMERO 112
ALLMÄNT NÖDNUMMER 112

Kallbäcken är en bäck med tre förgreningar

Korsbrodammarna hör till Kallbäcken, som är en av Vandas över femtio bäckar. Dammarna bildades när Kallbäcken dämades upp. Numera finns det en konstgjord fors på platsen för fördämningen.

Kallbäcken är över 14 kilometer lång och har tre förgreningar: en västerifrån från flygplatsens håll, Kallbäcksgrenen norrifrån som går genom Gladas och Ilolabäcken österifrån. Kallbäcken rinner ut i Kervo å. Vattnet som strömmar i bäcken är huvudsakligen kallt grundvatten, därav namnet Kallbäcken. Visste du att hästar en gång i tiden vattnades vid Kallbäcken just för att vattnet var så friskt?

Återställning av bäcken

Kvaliteten på vattnet i Kallbäcken har förbättrats genom åren, till exempel genom att vattenhanteringen vid Helsingfors-Vanda flygplats effektiviserats. I bäcken har det också byggts lekplatser för öring (*Salmo trutta*). De fungerar som skydd för fiskens romkorn under vintern.

Under sommaren ser bäckskötarna till att bäckarna i Vanda hålls i skick. De första bäckskötarna i staden byggde 12 lekplatser i Kallbäcken år 2016. År 2025 fanns det redan närmare 60 lekplatser.

Livet under vattenytan

Kallbäcken är den viktigaste öringbäcken i Vanda. Återställningen av bäcken har hjälpt fiskarna. Förutom de lokala öringarna stiger också havsvandrande öringar upp i bäcken för att leka på hösten.

Sydliga sötvattensmärkan (*Gammarus pulex*) är en märkräcksart som lever i strömmande vatten. Den kan inte leva i förorenat vatten och kallas därför för en indikatorart. Vilken tur för oss att det finns av dem i delar av Kallbäcken. Sydliga sötvattensmärkan är viktig föda för öringens yngel.

I bäcken lever också bland annat allmän ryggsimmare (*Notonecta glauca*). Den är en långbent vattenlevande insekt med röda ögon. En rolig egenskap hos den är att den simmar på rygg. Vad sägs om att ta några ryggsimtag i allmän ryggsimmarestil?

Kylmäoja on kolmihaarainen puro

Ristisillanlammet kuuluvat Kylmäojaan, joka on yksi Vantaan yli viidestäkymmenestä purosta. Lammet muodostuivat, kun Kylmäoja padottiin. Nykyisin padon paikalla on tekokoski.

Kylmäoja on yli 14 km pitkä ja siinä on kolme haaraa: yksi lännestä lentokentältä päin, Kylmäojanhaara pohjoisesta Ilolan läpi ja Ilolanoja idästä. Kylmäoja laskee Keravanjokeen. Purossa virtaava vesi on pääosin viileää pohjavettä, mistä juontuu nimi Kylmäoja. Tiesitkö, että aikanaan Kylmäojalla on juotettu hevosia sen raikkaan veden takia?

Puron kunnostus

Kylmäojan vedenlaatua on parannettu vuosien saatossa esimerkiksi tehostamalla Helsinki-Vantaan lentoaseman vesienkäsittelyä. Puroon on rakennettu myös taimenten (*Salmo trutta*) kutusoraikkoja. Ne toimivat kalan mätijyvien suojana talvella.

Purotalkkarit huolehtivat Vantaan purojen kunnosta kesäisin. Kaupungin ensimmäiset Purotalkkarit rakensivat Kylmäojaan 12 kutusoraikkaa vuonna 2016. Vuonna 2025 soraikkoja oli jo lähes 60.

Elämää veden alla

Kylmäoja on Vantaan tärkein taimenpuro. Puron kunnostus on auttanut kaloja. Paikallisten taimenten lisäksi puroon nousee syksyisin kutemaan merivaelluksen tehneitä taimenia.

Purokatka (*Gammarus pulex*) on katkalaji, joka elää virtaavissa vesissä. Purokatka ei pysty elämään saastuneessa vedessä, joten sitä kutsutaan indikaattorilajiksi. Onneksemme niitä elää osissa Kylmäojaa. Purokatkat ovat tärkeää ravintoa taimenten poikasille.

Purossa elää myös muun muassa laikkumalluainen (*Notonecta glauca*). Se on punasilmäinen ja pitkäjalkainen vesilude. Laikkumalluaisen hauska piirre on se, että se ui selällään. Mitä jos ottaisit muutaman selkäuintivedon malluaistyyliin?

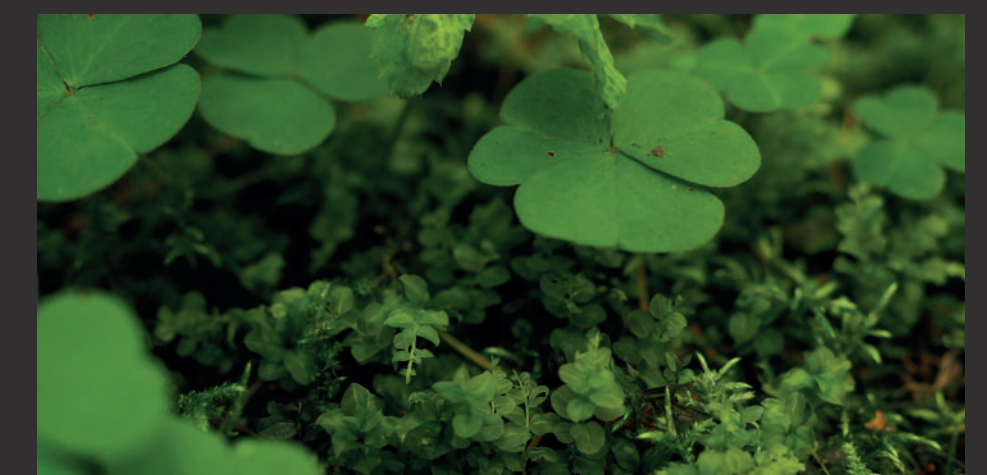
Kylmäojan varrella kasvaa rantakukkaa (*Lythrum salicaria*).
Längs Kallbäcken växer fackelblomster (*Lythrum salicaria*).
Kuva/Foto: Suvi Nuorivaara

Laikkumalluaisen (*Notonecta glauca*) takajalat ovat pitkät.
Allmän ryggsimmare (*Notonecta glauca*) har långa bakben..
Kuva/Foto: Jasmine Vaittinen

Puut ja muu kasvillisuus varjostavat puroa ja estävät veden lämpötilan liiallista nousua.
Vegetation skuggar bäcken och förhindrar att vattentemperaturen stiger för högt.
Kuva/Foto: Suvi Nuorivaara

Puronvarrella kasvaa muun muassa käenkaalta (*Oxalis acetosella*), lehväsamalia (*Mniaceae*) ja seinäsamalta (*Pleurozium schreberi*).
Längs bäcken växer bland annat harsyra (*Oxalis acetosella*), stjärnmossväxter (*Mniaceae*) och väggmossa (*Pleurozium schreberi*).
Kuva/Foto: Suvi Nuorivaara